

II етап Вироблення конструктивних рішень, щодо раціонального використання в туристично-рекреаційних цілях берегової зони.

1. Вибір пріоритетного розвитку рекреаційного освоєння в регіоні дослідження.

2. Обґрунтування системи збалансованого розвитку різних видів рекреаційної діяльності.

3. Розробка системи заходів, спрямованих на вдосконалення використання рекреаційних ресурсів, спрямувати на збільшення територіального рекреаційного потенціалу.

Вивчення рекреаційно-туристських ресурсів регіону є складним, воно потребує використання ряду методів і підходів. Головна увага при цьому звертається на обсяг і стан використання кожного виду ресурсів, особливості їх територіального зосередження, виявлення можливостей їх подальшого використання.

Література:

4. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія, районування: Монографія. – К.: ВПЦ „Київський університет”, 2001. – 395 с.
5. Басюк Д.І. Основи туризмології: Навчально-методичний посібник. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2005. – 203 с.
6. Топчієв О.Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики: Навчальний посібник. – Одеса: Астропринт, 2005. – 632 с.
7. Руденко В.П. Географія природно-ресурсного потенціалу України. — К., 1999. — 567 с.

ВЯЗНИКОВА Т.

МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ТЕМИ: «НАСЕЛЕННЯ» В ШКІЛЬНОМУ КУРСІ ГЕОГРАФІЇ УКРАЇНИ ТА СВІТУ

Однією з найцікавіших тем в шкільному курсі географії є тема населення. Кожній людині завжди було цікаво знати, чи всі люди такі як вона, чи в кожного народу такі ж традиції чи багато людей в світі

У курсі загальної фізичної географії шостого класу тема населення вивчається в розділі 4 "Земля – планета людей", складається з 2 – х тем і однієї практичної роботи. На вивчення теми відведено 3 години. Вивчається загальна кількість населення Землі, населення України, а також населення своєї місцевості. Визначаються особливості основних людських рас з підведенням учнів до висновку про рівність людей. На політичній карті розглядаються держави світу з столицями, також вивчають і розпізнають на плані місцевості населені пункти. Визначають найбільші держави і з'ясовують, з якими країнами світу межують українські землі. На закріплення вивченої теми виноситься виконання практичної роботи, де учні позначають на контурній карті кордони найбільших держав та їх столиці.

В сьомому класі в курсі географії світу, населення вивчається в кожній темі розділу 2 "Материків", а саме розглядається походження, склад населення, розміщення, особливості заселення політична карта.

В курсі 9 – го класу " Економічна і соціальна географія України" населення вивчається за найбільшої кількості годин. У 2 - х розділах, до складу яких входить 4 теми і 2 практичні роботи. Вивчаючи населення України, учні одержують знання про кількість і густоту населення, природний приріст, віковий і статевий - віковий склад, міське і сільське населення, національний склад, українську діаспору, культуру українського народу, трудові ресурси та їх використання. На закріплення вивченого відводиться виконання практичної роботи, де учні будують графіки зміни кількості населення та будують діаграми національного складу населення України. Також у 5 розділі "Географія своєї області " вивчається населення своєї області, де учні характеризують населення, трудові ресурси, демографічну ситуацію в своїй області. [2,3,5]

В 10 – му класі населення вивчається в першому розділі " Загальна економіко – географічна характеристика світу", а саме в темі 2 "Населення світу " . Тут відводиться незначна кількість часу (4 години), бо учні мають певний фундамент знань, з попередніх курсів на який неодноразово спираються. На закріплення теми виносяться виконання практичної роботи, де учні дають порівняльну оцінку трудовим ресурсам і зайнятості населення в основних сферах господарства країн та регіонів світу. Також при вивченні 2 розділу " Регіони та країни світу" населення розглядаються в кожній темі, при цьому характеризують особливості населення країни, демографічну політику, дають оцінку трудовим ресурсам, визначають найбільші міські агломерації тощо.[6,7]

При вивченні теми "Населення" необхідно підібрати ефективні методи навчання, які сприятимуть учням у повному обсязі зрозуміти і вивчити поданий матеріал. Кожен метод навчання складається з певної кількості прийомів. Вони виступають його частинами, тобто структурними елементами . Метод – це спосіб роботи, який охоплює весь її шлях, тоді як прийом застосовується тільки для окремих разових дій.

Єдиної класифікації методів навчання в сучасній дидактиці немає. Шкільна практика використовує різні класифікації методів залежно від ознак, покладених в основу її створення. Найбільш значимою є класифікація методів навчання за співвідношення рівнів пізнавальної діяльності школярів: пояснювальна – ілюстративний, репродуктивний, проблемного викладу, частково - пошуковий і дослідницький.

Суть пояснювально – ілюстративного методу полягає в тому, що внаслідок діяльності педагога учні сприймають ті чи інші факти, процеси, явища та фіксують їх у своїй пам'яті. При цьому сприйняття організується шляхом поєднання слова вчителя, підручника, тематичних карт, наочних посібників;

Так у шостому класі вивчаються найбільш заселені території земної кулі, людські раси, при цьому вчитель за допомогою різноманітних ілюстрацій (фото різноманітних представників людських рас) і розповіді спонукає учнів до засвоєння нової інформації.

Репродуктивний метод ґрунтується на відновленні знань, повторенні способів діяльності за завданням педагога. Наприклад: при вивченні кожної країни світу(де вивчається населення країни) необхідно згадати з попередніх класів: етнічний склад, трудові ресурси, урбанізація та інші, організується також кількаразове повторення визначень нових понять.

Проблемне викладання. Вчитель ставить проблему, розв'язуючи її разом з учнями. Наприклад при аналізі причин зміни статево – вікової структури населення України запропонувати шляхи вирішення демографічної проблеми в Україні.

Частково – пошуковий метод. Вчитель організовує участь школярів у розкритті тих чи інших питань теми, що вивчається. Учні самостійно добирають докази, висувають гіпотези, беруть участь в евристичній бесіді.

Дослідницький метод передбачає участь школярів у науковому пізнанні. Вони самостійно спостерігають і вивчають певні процеси та явища, виявляють проблему дослідження, висувають гіпотези, планують шляхи їх перевірки, вивчають додаткову літературу, оцінюють результати і роблять висновки. Наприклад: дослідити тенденції зміни кількості (чи національного складу, чи вікової структури) населення за певний проміжок часу в Україні.

Під час вибору методів навчання необхідно враховувати: можливість даних методів для реалізації поставленої мети і завдань уроку; відповідність методів специфіці географії як навчального предмета, її змісту і обраних форм організації навчання; індивідуальні особливості учнів даної вікової групи, конкретного класу; специфіку рис особистості самого вчителя його здібності й творчий потенціал; можливість матеріально-технічної бази конкретного навчального закладу.

Засоби навчання призначаються для забезпечення наочності, що є особливо важливим, оскільки на уроках географії учні досить часто мають засвоювати знання про об'єкти і явища, недоступні для безпосереднього спостереження і сприйняття. При вивченні теми "населення" слід застосовувати текстові карти, діаграми і графіки, які допомагають засвоїти матеріал із значною кількістю статистичних даних. Так при вивченні вікової і статевої структури населення України слід застосовувати статево - вікової піраміди

Для закріплення знань кваліфікований вчитель розробляє ряд завдань до практичних робіт, які надають змогу остаточно вдосконалити вивчене, проаналізувати певні процеси і зробити висновки, які стосуються населення України. Отже, при підготовці вчителя до уроку необхідно підібрати найдоцільніші методи навчання та вміло поєднувати з ними і засоби навчання.

Література:

1. Горбулько Р. Українська діаспора та її географія // Географія. Краєзнавство. Туризм –2006. - № 33. – с.8
2. Заставний Ф. Українська діаспора // Географія. Краєзнавство. Туризм – 2004. - №2. – с. 30
3. Заставний Ф. Національний і мовний склад населення України та питання її національно – культурного розвитку //Географія та основи економіки в школі–2006. - №8. – с. 32
4. Кобернік С. та ін. Методика викладання географії в школі: Навчально – методичний посібник. – К.:Стафед – 2, 2000. – с. 320
5. Матус О. Українська діаспора та її географія//Географія та основи економіки в школі–2004. - №3. – с. 23
6. Матус О. Трудові ресурси й занятість населення //Географія та основи економіки в школі–2005. - №1. – с.49
7. Стадник О. Міські населення світу, окремих країн та регіонів // Географія.